

РЕШЕНИЕ

№ 2290

гр. София, 19.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав, в
публично заседание на 18.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диляна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **11293** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл.107 от Закона за гражданската регистрация /ЗГР/.

Образувано е по жалба на В. П. М. срещу мълчалив отказ на Столична община по подаденото от него Заявление рег. № СОА25-УГ01-4184/12.09.2025г., с което поиска издаването на заверен препис от акт за раждане на И. А. К., [дата на раждане] в [населено място] с цел изследване на родословие и установяване на родствени връзки /име на майката/.

С административната преписка е представено Писмо изх. № РКР25-ВК08-1221-/1/ от 16.10.2025г. на заместник-кмета на Район „К.“-СО А. С., с което жалбоподателят е уведомен, че не се установява основание за предоставяне на данни по гражданското състояние за посоченото лице.

Така посоченото съдържание на писмото го определя като изричен отказ за извършване на поискана със Заявление рег. № СОА25-УГ01-4184/12.09.2025г. административна услуга, поради което съдът на основание т.8 от Постановление № 4/22.09.1976г. на Пленума на Върховния съд е определил като предмет на делото оспорване на изричен отказ по Заявление рег. № СОА25-УГ01-4184/12.09.2025г., обективиран в Писмо изх. № РКР25-ВК08-1221-/1/ от 16.10.2025г. на заместник-кмета на Район „К.“-СО.

В съдебно заседание жалбоподателят – лично и чрез пълномощника си Д. М., поддържа искането за отмяна на обжалвания мълчалив отказ. Квалификацията на съда, дадена с определението за насрочване на делото за разглеждане в открито съдебно заседание, намира за неправилна като счита, че „ситуацията продължава да бъде характеризирана като мълчалив отказ“. В писмено становище, представено в хода на устните състезания пояснява, че подготвя монография за местността „Стари Искър“. За това се явява трето лице по см. на чл.106 ЗГР по отношение на И.

К., а търсените данни били от значение за упражняване на негови права и законни интереси – авторско право върху подготвяната монография и достоверност на представената в изследвания информация.

Ответникът по оспорването чрез юрк.Р. в съдебно заседание, моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Административното производство е образувано по Заявление рег.№ СОА25-УГ01-4184/12.09.2025г., с което жалбоподателят е поискал от Столична община издаването на заверен препис от акт за раждане на И. А. К., [дата на раждане] в [населено място]. Като причина за искането посочил „изследване на родословие и установяване на родствени връзки /име на майката/“. Посочил също, че разполага с данни за смъртта на лицето – Акт за смърт № 813/1969г., издаден в [населено място].

С писмо изх.№ СОА25-УГ01-4184/1/ от 26.09.2025г. на секретаря на Столична община, заявлението е изпратено по компетентност на Район „К.“-СО, в чийто териториален обхват попада [населено място].

С Писмо изх. № РКР25-ВК08-1221-/1/ от 16.10.2025г. /л.11-12/ заместник-кметът на Район „К.“-СО е уведомил жалбоподателя, че съгласно чл.88а ЗГР документите въз основа на актовете за гражданско състояние в общинските администрации се издават на лицето, за което се отнася актът за раждане, на неговите родители/законните му представители; страните по акта за сключен граждански брак; наследниците на починалото лице от акта за смърт, а съгласно чл.106, ал.1 ЗГР данните от ЕСГРАОН се предоставят на българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси. Конкретно във връзка с подаденото заявление е посочено, че Акт за раждане № 813/1969г. не е съставян, както и че не се установява основание за предоставяне на данни по гражданското състояние на посоченото лице.

По същество в това писмо е обективизиран отказ за извършване на поисканата административна услуга. Този отказ представлява индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.3 АПК - волеизявление за издаване на документ от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения, както и отказът да се издаде такъв документ, който подлежи на обжалване по реда на чл.145 и сл. АПК по арг. от § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на АПК.

В процесното писмо, обективизиращо изричния отказ по заявлението на жалбоподателя, не е посочено по какъв ред и в какъв срок може да се обжалва той, съответно по правилото на чл.140, ал.1 АПК, срокът за обжалване се удължава на два месеца. Доколкото по делото не са представени доказателства за датата на съобщаване на оспорения отказ на жалбоподателя и с оглед обстоятелството, че жалбата му е депозирана на 17.10.2025г. – деня, следващ издаването на оспорения отказ, съдът приема, че оспорването е реализирано в преклузивния срок.

Въз основа на горното съдът приема, че жалбата, с която е сезиран е допустима, а разгледана по същество – неоснователна, по следните съображения:

В съответствие със ЗГР кметовете на общините са отговорни за гражданската регистрация на територията на общината /чл.4, ал.3/, а поддържането на единната система за гражданска

регистрация е възложено като задължение на общинската администрация /чл.114/. Актовете за гражданско състояние се съставят от длъжностното лице по гражданското състояние в общината или кметството, на чиято територия са станали събитията. Кметът на общината е длъжностно лице по гражданското състояние на територията на общината. Той може да възлага тази функция с писмена заповед на кметовете на кметствата и кметските наместници в населените места, в които се поддържат регистри на актове за гражданско състояние, и на други длъжностни лица от общинската администрация /чл.35, ал.1 и ал.3 ЗГР/.

Съгласно чл.24, ал.1 ЗГР общинската администрация издава удостоверения въз основа на регистъра на населението, а съгласно ал.2 на с.р., редът за издаване и образците на удостоверенията по ал.1 се утвърждават с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството съвместно с министъра на правосъдието.

На основание последната разпоредба е издадена Наредба № РД-02-20-6 от 24 април 2012г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението, обн. ДВ, бр.37 от 15 май 2012г. Съгласно чл.2, ал.1 от нея, удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация.

В процесния случай отказът за издаване на заверен препис от акт за раждане е издаден от заместник-кмета на Район „К.“-СО при условията на заместване, за което е представена Заповед № РКР25-РД09-351/06.10.2025г., съответно от компетентен административен орган и в пределите на предоставената му власт.

Актът е издаден в предписаната от чл.59 АПК писмена форма и съдържа реквизитите, предвидени в ал.2 на същата норма с изключение на реквизита по т.7, но липсата му бе обсъждана по – горе като благоприятна за оспорвания, последица от пропускателна на органа.

Същият е постановен при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалния закон и неговата цел.

Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението /ЕСГРАОН/ е национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях. Част от подлежащите на вписване в нея данни е актът за раждане – чл.25, т.9 ЗГР.

Всяко физическо или юридическо лице може да поиска извършването на административна услуга, съответно - издаването на документ, който е от значение за удостоверяване, признаване, предявяване, упражняване или погасяване на негови права и задължения, въз основа на вписаните в системата данни. Редът за предоставяне на данни от ЕСГРАОН е уреден в нормата на чл.106, ал.1 ЗГР и посочената по-горе наредба. Условията, при наличието на които данните подлежат на предоставяне са различни и разликите са обусловени от вида на правния субект, поискал достъп до личните данни. В нормата на чл.106, ал.1 ЗГР са уредени три отделни категории субекти, на които се предоставят данни от ЕСГРАОН – физически лица /т.1/, държавни органи и институции /т.2/ и юридически лица /т.3/. В съответствие с нормата на чл.106, ал.1, т.1 ЗГР данните от ЕСГРАОН се предоставят на: българските и чуждестранните граждани и на лицата без гражданство, за които се отнасят; на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси.

Доколкото посочената норма касае предоставяне на данни от ЕСГРАОН, а жалбоподателят е поискал издаване на заверен препис от акт за раждане, то тя не намира приложение в случая, съгласно трайно установената практика на Върховния административен съд по приложението на чл.106 и чл.88а ЗГР. Отделно от това жалбоподателят, с оглед данните по делото, не се легитимира като трето лице по см. на чл.106, ал.1, т.1, предл.3-то ЗГР – обобщаването на

информация във връзка с подготвяна монография /което твърдение не е доказано/, не представлява защитимо право във връзка с което се предоставя информация от ЕСГРАОН като преписът от акта за раждане на третото лице е неотносим към възникването на авторските права върху научната разработка.

Издаването на препис от актове по гражданското състояние е регламентирано в друга разпоредба – чл.88 – 88б ЗГР. Следва да се направи уточнението, че законът не предвижда издаване на копие или препис от акта за раждане, а предвижда издаването на удостоверение въз основа на съответния акт – чл.88 ЗГР и чл.2 и сл. от Наредба № РД-02-20-6 от 24 април 2012г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението като конкретно по отношение на удостоверението за раждане чл.43, ал.6 ЗГР предвижда, че длъжностното лице по гражданското състояние съставя акта за раждане, след като се удостовери писмено станалото събитие и веднага след съставянето на акта за раждане на родителите се издава оригинално удостоверение за раждане. Законът позволява и издаване на дубликати.

Съгласно чл.3, ал.1 от наредбата, въз основа на регистъра на населението се издават удостоверения по утвърдени образци за данните, поддържани по чл.25 от Закона за гражданската регистрация, а съгласно чл.4, ал.2 за издаване на удостоверения може да се ползват и данни от регистрите на актовете за гражданско състояние. Съгласно чл.5, ал.1 от наредбата удостоверения се издават на лицата, за които се отнасят, на законните им представители, на техните наследници. Според ал.2 на с.р. удостоверения могат да се издават и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по ал.1. Удостоверения се издават и по реда на Административнопроцесуалния кодекс, Гражданския процесуален кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс.

В конкретния случай жалбоподателят не е лице, за което се отнася поисканото удостоверение, нито законен представител на лицето, нито негов наследник. Обосновава, че е трето лице по см. на чл.106, ал.1, т.1 ЗГР вр. чл.5, ал.2 от наредбата. Безспорно е обаче, че жалбоподателят не е субект, който разполага с правомощия, каквито са държавните и общински органи и институции. Съответно не попада в категорията „трети лица“, визирана по-горе.

Конкретно по отношение на удостоверенията, издавани въз основа на актовете за гражданско състояние, законът в чл.88а, ал.1 предвижда изрично, че документи по чл.88 се издават на: 1. лицето, за което се отнася актът за раждане, на неговите родители/законните му представители; 2. страните по акта за сключен граждански брак; 3. наследниците на починалото лице от акта за смърт. Възможност за издаване на документа на трето лице е предвидена в ал.2 на с.р. – съгласно нея документите по чл.88 може да се издават и на трети лица, изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по ал.1 или по реда на Гражданския процесуален кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс. С чл.88а, ал.2 ЗГР, възпроизведен в наредбата, е въведена засилена защита на личните данни на гражданите, касае се за специална ограничителна правна норма, която не може да се тълкува разширително. Доколкото жалбоподателят не е изрично упълномощен, правилно административният орган е отказал издаването на исканото удостоверение.

Не са налице и основания да се приеме, че в случая издаването на удостоверението е поискано по реда на ГПК и НПК. Искането не е подадено от жалбоподателя в качеството му на процесуален представител на лицето в рамките на гражданско или наказателно производство на база издадени в тези производства съдебни удостоверения, а административното производство е инициентирано от негово име директно пред административния орган за снабдяване с исканото удостоверение за раждане като административна услуга с цел обслужване на негов личен интерес, който обаче е

противопоставим на интересите на наследниците на лицето, за което се отнася исканият препис от акт за раждане.

По изложените съображения съдът намери оспореният отказ за законосъобразен административен акт, по отношение на който не са налице основания за отмяна. Този извод обуславя неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора претенцията на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение е основателна, като то следва да бъде определено в минималния предвиден в чл.24 НЗПП размер от 200 лева, с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 и чл.143, ал.3 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. П. М. срещу изричен отказ по подаденото от него Заявление рег. № СОА25-УГ01-4184/12.09.2025г., обективиран в Писмо изх. № РКР25-ВК08-1221-/1/ от 16.10.2025г. на заместник-кмета на Район „К.“-СО.

ОСЪЖДА В. П. М., ЕГН [ЕГН], да заплати на Столична община сумата в размер на 200 /двеста/ лева, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: